

UDC 37.041:62:378.016.811.111'243
DOI: 10.34671/SCH.SVB.2020.0401.0003

ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

© 2020

ResearcherID: I-2103-2017

ORCID: 0000-0003-3297-8284

Галацин Катерина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри англійської мови технічного спрямування № 2

ResearcherID: I-2878-2017

ORCID: 0000-0003-3683-099X

Фещук Алла Михайлівна, викладач кафедри англійської мови
технічного спрямування № 2

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

(03056, Україна, Київ, проспект Перемоги 37, e-mail: fam2012@ukr.net)

Анотація. У статті здійснено аналіз різних видів самостійної роботи з англійської мови для студентів технічних спеціальностей. Актуальність проблеми обумовлена необхідністю формування особистості здатної до виконання успішної, продуктивної та ефективної професійної діяльності з використанням англомовної професійної лексики, оскільки для фахівців технічної сфери володіння англійською мовою важливе як для навчання, так і для подальшого кар'єрного зростання. Метою статті є характеристика видів самостійної роботи студентів технічних спеціальностей з англійської мови. У процесі наукового пошуку використано методи аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, умовисновки, спостереження. На основі аналізу поглядів вчених та власного досвіду роботи, самостійну роботу з англійської мови для студентів технічних спеціальностей розглянуто як цілеспрямовано організовану самостійну аудиторну та позааудиторну систему індивідуальних чи групових завдань, спрямованих на формування в майбутніх інженерів професійної англомовної компетентності та особистісної суб'єктності. Метою самостійної роботи майбутніх інженерів з англійської мови визначено оптимізацію процесу навчання іноземній мові; актуалізацію та активізацію пошуку нових знань; творчий характер освітнього процесу; підвищення якості засвоєння основних ключових англомовних компетенцій майбутніми фахівцями технічної сфери. Розроблено та запропоновано завдання аудиторної та позааудиторної самостійної роботи в процесі вивчення курсу «Англійська мова професійного спрямування» для студентів 4 курсу спеціальності «133 Галузеве машинобудування». Класифіковано й розроблено види вправ, які доцільно використовувати для самостійної роботи майбутніх інженерів в оволодінні компетентністю в аудіюванні (вправи на розвиток ймовірного прогнозування, сприйняття мовленнєвого потоку, розвиток механізму осмислення, розвиток аудитивної пам'яті, встановлення логіки смислового повідомлення). Визначено форми самостійної роботи (індивідуальна, парна, в малих групах, групова), які спрямовані на підвищення ефективності пізнавальної діяльності студентів завдяки самоконтролю і взаємному контролю.

Ключові слова: самостійна робота, аудиторна самостійна робота, позааудиторна самостійна робота, англійська мова, мета самостійної роботи, студенти технічних спеціальностей, види вправ самостійної роботи з аудіювання.

TYPES OF UNSUPERVISED TRAINING OF TECHNICAL SPECIALITIES STUDENTS IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES

© 2020

Halatsyn Kateryna Oleksandrovna, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
the Department of English for Engineering № 2

Feshchuk Alla Mykhaylovna, Department of English for Engineering № 2

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

(03056, Ukraine, Kyiv, 37 aven. Peremogy, e-mail: fam2012@ukr.net)

Abstract. In the article the analysis of various types of unsupervised training in English language classes for students of technical specialties is carried out. The urgency of the problem is due to the need a person capable to perform successful, productive and effective professional activities using English-language professional vocabulary, as for specialists in the technical sphere English language knowledge is important both for learning and for further career development. The purpose of the article is to characterize the types of unsupervised training for students of technical specialties in English. In the process of scientific search methods of analysis, synthesis, generalization, systematization, conclusions, observation are used. Based on the analysis of the scientists' views, unsupervised training in English for students of technical specialties is considered as a purposefully organized unsupervised training classroom and extracurricular system of individual or group tasks aimed at developing professional English-language competence and personal subjectivity in future engineers. The purpose of unsupervised training of future engineers in English language is to optimize the process of foreign language training; to update and intensify the search for new knowledge; to define the creative nature of the educational process; to improve the quality of learning the basic key English-language competences by future specialists of the technical sphere. Developed and proposed assignments for classroom and extracurricular independent work in the training course «English for Professional Purposes» for 4th year students in specialty «133 Industrial Engineering». The types of exercises are classified and developed, which are useful for the unsupervised training of future engineers in mastering competence in auditing.

Keywords: unsupervised training, classroom unsupervised training, extracurricular unsupervised training, English language, the purpose of unsupervised training, students of technical specialties, types of unsupervised training exercises in auditing.

ВИДЫ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

© 2020

Галацин Екатерина Александровна, кандидат педагогических наук, доцент кафедры
английского языка технического направления № 2

Фещук Алла Михайловна, преподаватель кафедры английского языка
технического направления № 2

Национальный технический университет Украины

Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сикорського
(03056, Україна, Київ, проспект Перемоги 37, e-mail: fam2012@ukr.net)

Анотація. В статті проведено аналіз різних видів самостійної роботи по англійському мові для студентів технічних спеціальностей. Актуальність проблеми обумовлена необхідністю формування особистості здатної до виконання успішної, продуктивної та ефективної професійної діяльності з використанням англійської професійної лексики, оскільки для фахівців технічної сфери володіння англійською мовою важливо як для навчання, так і для подальшого кар'єрного зростання. Метою статті є характеристика видів самостійної роботи студентів технічних спеціальностей по англійському мові. В процесі наукового пошуку використано методи аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, узагальнення, спостереження. На основі аналізу поглядів учених та власного досвіду роботи, самостійну роботу по англійському мові для студентів технічних спеціальностей розглянуто як цілеспрямовану організовану самостійну аудиторну та позааудиторну систему індивідуальних або групових завдань, спрямованих на формування у майбутніх інженерів професійної англійської компетентності та особистісної суб'єктності. Метою самостійної роботи майбутніх інженерів по англійському мові визначено оптимізацію процесу навчання іноземною мовою; актуалізацію та активізацію пошуку нових знань; творчий характер освітнього процесу; підвищення якості засвоєння основних ключових англійських компетенцій майбутніми фахівцями технічної сфери. Розроблено та запропоновано завдання аудиторної та позааудиторної самостійної роботи в процесі вивчення курсу «Англійська мова професійного спрямування» для студентів 4 курсу спеціальності «133 Автомобільне машинобудування». Класифіковано та розроблено види вправ, які цілеспрямовано використовувати для самостійної роботи майбутніх інженерів в оволодінні компетентністю в аудиторній (вправи на розвиток вербального прогнозування, сприйняття мовного потоку, розвиток механізму осмислення, розвиток аудиторної пам'яті, встановлення логіки змістового повідомлення). Визначено форми самостійної роботи (індивідуальна, парна, в малих групах, групові), спрямовані на підвищення ефективності навчальної діяльності студентів завдяки самоконтролю та взаємному контролю.

Ключові слова: самостійна робота, аудиторна самостійна робота, позааудиторна самостійна робота, англійська мова, мета самостійної роботи, студенти технічних спеціальностей, види вправ самостійної роботи по аудиторній.

ВВЕДЕННЯ

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Головною метою вивчення іноземної мови професійного спрямування є формування успішної особистості, яка на високому рівні володіє англомовною професійною лексикою. Поглибленню знань програмового аудиторного матеріалу сприяє використання різних видів самостійної роботи. Положенням про організацію навчального процесу в закладах вищої освіти визначено, що самостійна робота студентів як «основний засіб оволодіння навчальним матеріалом» складає, як правило, 50 % від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретного модуля. На лекцію відводиться 1 год, практичного заняття – 1–2 год; лабораторної роботи – 2–3 год; семінарського заняття, модульної контрольної роботи – 2–4 год; заліку – 6 год; екзамену – 30 год [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких розглядалися аспекти цієї проблеми і на яких ґрунтується авторська думка; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проблеми самостійної роботи студентів присвячено роботи І. Задорожньої [2], В. Чайки [3] та ін. Роль і значення самостійної роботи на заняттях з англійської мови розкривають О. Бігич [4], О. Гайдаєнко [5], І. Сидоренко [6], Я. Грищенко [6], Н. Ягельська [7] та ін. [8, 9]. Так, О. Бігич [4] розкриває особливості самостійної та автономної роботи учнів у навчанні іноземних мов і культур [4]. І. Задорожна аналізує типи та види вправ з самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною компетентністю в аудіюванні [3]. Н. Ягельська характеризує методику організації самостійної роботи студентів над англійською мовою з використанням професійного мовного портфеля [7]. Проте, недостатньо уваги вченими приділено розкриттю ролі самостійної роботи та характеристик її видів на заняттях з англійської мови у майбутніх інженерів.

Обґрунтування актуальності дослідження. Володіння англійською мовою важливе для студентів технічних спеціальностей як для навчання, так і для подальшого кар'єрного зростання, оскільки, інженерія є однією з найбільших галузей знань і значна кількість професійних термінів викладені саме англійською мовою. Не маючи достатніх знань, важко зрозуміти основні ідеї та технології реалізації низки професійних завдань. Але, зустрічаються випадки, коли володіючи

граматикою англійської мови і досить великим професійним словниковим запасом, студенти часто не можуть подолати мовний бар'єр та вільно викласти свої думки. Вивчення мови спеціальності вимагає засвоєння значної кількості термінів, понять, необхідних майбутньому інженеру. Без самостійного вдосконалення, узагальнення й систематизації аудиторного матеріалу неможливо ефективно володіти професійною іншомовною термінологією.

МЕТОДОЛОГІЯ

Формування цілей статті. Метою статті є характеристика видів самостійної роботи на заняттях з англійської мови для студентів технічних спеціальностей.

Постановка завдання. Реалізація визначеної мети конкретизується вирішенням низки завдань: 1) обґрунтувати сутність самостійної роботи з англійської мови для студентів технічних спеціальностей; 2) розробити види завдань самостійної роботи з курсу «Англійська мова професійного спрямування».

Методи, методики та технології, що використувувалися. При написанні статті використано методи аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, спостереження.

РЕЗУЛЬТАТИ

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Здійснений аналіз поглядів вчених засвідчив, що поняття «самостійна робота» вченими як:

– форма пізнавальної діяльності студентів відповідно до самостійно визначеної мети, яка забезпечує найбільш високий рівень засвоєння матеріалу, завершує і узагальнює завдання всіх видів навчальної діяльності з іноземною мовою, формує самостійність і впливає на інтелектуальний розвиток студентів (А. Онучак [10]);

– двосторонній процес раціональної взаємодії керуючої діяльності викладача і самостійної пізнавальної діяльності студентів, що спрямований на створення відповідних психолого-педагогічних умов для ефективної дистанційної самоорганізації освітнього процесу (І. Сидоренко [6]);

– самостійне визначення студентом мети, завдань, засобів їх досягнення на основі пізнавальних потреб та інтересів; виборі власного пізнавального шляху, спрямованого на створення творчого освітнього продукту; аналізі результату (В. Чайка [3]);

– форма організації і реалізації навчально-пізнаваль-

ної діяльності студентів, яку спрямовує і контролює викладач або сам студент у відповідності з програмою навчання й індивідуальними потребами на аудиторних заняттях або у позааудиторний час з метою оволодіння професійними компетенціями й для самовдосконалення (Н. Ягельська [7]).

Отже, самостійна робота студентів має бути цілеспрямованою, спеціально організованою відповідно програмовому матеріалу, здійснюватися студентом чи групою студентів як в аудиторний, так і в позааудиторний час. Тому самостійну роботу студентів технічних спеціальностей з англійської мови розглядаємо як цілеспрямовано організовану самостійну аудиторну й позааудиторну систему індивідуальних чи групових завдань, спрямованих на формування в них професійної англомовної компетентності та особистісної суб'єктності.

Таблиця 1 – Класифікація видів вправ самостійної роботи на розвиток аудіювання (складено авторами)

Ключова ознака	Види вправ	Приклади вправ
сприйняття мовленнєвого потоку	прослуховування фрагмента і запис ключових слів	Listen to the dialogue and identify the Keywords you remembered. (carbon-free steelmaking, carbon emissions, furnaces, maintenance, filtration process, training, scrap steel)
	поділ на слух понадфразових єдностей	Listen to the dialogue and divide it into supra-phrasal unities. (That's right. But perhaps another problem is the used faulty filters. So, faulty filters would be a machinery problem.) (Correct. Can I go back to the maintenance issue? Maintenance is not just a machinery issue. It's also a manpower issue, isn't it?)
	прослуховування фрагмента і визначення, який із запропонованих тем він відповідає	Listen to the passage of the dialogue and tick ✓ the topic it refers to. B: A lot of furnaces around the world are quite old. Carbon gases could be leaking from the furnaces because of their age. C: Or because of poor maintenance. The leaking furnaces might be caused by poor maintenance. It's a common problem. - Filtration process - Repairing process - Possible problems with steelmaking ✓
	прослуховування фрагмента тексту і його переказ з використанням ключових слів	Listen to the dialogue and use the Keywords below to reproduce it in brief. (carbon-free steelmaking, carbon emissions, furnaces, maintenance, filtration process, training, scrap steel)
розвиток ймовірного прогнозування	прослуховування початку речення і визначення подальшої граматичної структури;	Listen to the beginnings of the sentences and identify the grammatical structures of their endings, then listen again and check your answers. It'll help us to think of all the possible causes and effects... (involved in the problem). Yes, poor maintenance could result in leaks... (not being repaired). It's also a manpower issue,... (isn't it?)
	прослуховування початку речення і самостійне його завершення;	Listen to the beginnings of the sentences and complete them. Listen again and check your answers. The leaking furnaces might be caused by... (poor maintenance). The high carbon emissions could be a direct result of... (an inadequate filtering process).
	прослуховування завершення аудіотексту і самостійне створення його початку.	Listen to the ending of the dialogue and come up with the beginning. Listen again and check your answer.

розвиток механізму осмислення:	визначення теми повідомлення після прослуховування фрагмента;	Listen to the passage and define its topic. B: Correct. Can I go back to the maintenance issue? Maintenance is not just a machinery issue. It's also a manpower issue, isn't it? C: Absolutely. Poor maintenance is usually the result of poor training. A: Not only inadequate training. Weak supervision can also result in careless maintenance. C: Yeah, you're right.
	поділ на слух понадфразових єдностей;	Listen to the dialogue and divide it into supra-phrasal unities. (That's right. But perhaps another problem is the used faulty filters. So, faulty filters would be a machinery problem.) (Correct. Can I go back to the maintenance issue? Maintenance is not just a machinery issue. It's also a manpower issue, isn't it?)
	прослуховування аудіотексту, поділ на смислові частини, перевірка за ключем;	Listen to the dialogue and divide it into semantic parts. B: A lot of furnaces around the world are quite old. Carbon gases could be leaking from the furnaces because of their age. C: The leaking furnaces might be caused by poor maintenance. It's a common problem.
розвиток аудиторної пам'яті	повторення фраз після їх прослуховування;	Listen to the dialogue and practice saying the following phrases. Try to copy the stress and rhythm closely. A: It's a useful aid. It'll help us to think of all the possible causes and effects involved in the problem. Right, who wants to kick off? B: A lot of furnaces around the world are quite old. Carbon gases could be leaking from the furnaces because of their age.
	повторення речень після їх прослуховування;	Listen to the dialogue and repeat the sentences. Try to use the same rise-rise-fall intonation. A: Not only inadequate training. Weak supervision can also result in careless maintenance. C: Yeah, you're right. A: OK. So we've looked at machinery, methods and manpower. But we haven't considered raw materials yet.
	повторення за диктором реплік діалогу, відтворення діалогу	Listen and repeat each sentence of the dialogue after the speaker. C: That's right. But perhaps another problem is the used faulty filters. So, faulty filters would be a machinery problem. B: Correct. Can I go back to the maintenance issue? Maintenance is not just a machinery issue. It's also a manpower issue, isn't it?
встановлення логіки смислового повідомлення	прослуховування аудіотексту і прослуховування тверджень щодо його змісту в правильному порядку;	Listen to the dialogue and number the statements listed in the order they are mentioned in the dialogue. Number the statements below (a-c) in order (1-3) a) Carbon content of the scrap steel is too high. ³ b) Maintenance is not just a machinery issue. ² c) Poor maintenance could result in leaks. ¹
	виправлення помилок у послідовності подій у короткому викладі аудіотексту.	Listen to the dialogue. Correct the order of the events in the abstract. Leaking from the furnaces because of their age. ² Identifying the causes of carbon emissions from steelmaking. ¹ The high carbon emissions could be a direct result of an inadequate filtering process.

Її метою є оптимізація процесу навчання іноземній мові; актуалізація та активізація пошуку нових знань; творчий характер освітнього процесу; підвищення якості засвоєння основних ключових англомовних компетенцій.

Самостійна робота в процесі вивчення курсу «Англійська мова професійного спрямування» забезпечується системою навчально-методичних засобів: підручни-

ками, навчальними посібниками, конспектами (курсами, текстами) лекцій, практикумами, пакетами вправ та завдань та ін. які передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту чи групі студентів також рекомендується відповідна наукова література [8]. Нами розроблено завдання самостійної роботи для студентів 4 курсу, спрямовані на розвиток у майбутніх інженерів навичок перекладу текстів професійного спрямування, а також збагачення термінологією за фахом [11].

Наприклад, у процесі вивчення теми «Decambering» серед завдань самостійної роботи нами визначено: Read and translate the text (Прочитайте та перекладіть текст): «Decambering is the metalworking process of removing camber, or horizontal bend, from strip shaped materials. The material may be finite length sections or continuous coils. Decambering resembles flattening or levelling processes, but deforms the material edge (left or right) instead of the face (up or down) of the strip...» [11, с. 4]. З метою закріплення професійної термінології пропонуємо завдання порівняти слова з їх подібним значенням.

Вивчаючи тему «Casting», студентам спеціальності «133 Industrial engineering» запропоноване наступне самостійне завдання на визначення термінів професійної інженерної лексики: The definitions of the words are given. Try to guess these words: 1) any of a number of chemical elements, such as iron or copper, that are often lustrous ductile solids, have basic oxides, form positive ions, and are good conductors of heat and electricity; 2) a material used to bind separate particles together, give an appropriate consistency, or facilitate adhesion to a surface 3) a small opening for the passage or escape of fumes, liquids, etc [11, с. 11]. Виконання вправ такого виду дозволяє майбутнім інженерам запам'ятовувати професійну англomовну лексику, формує здатність перекладати професійні англomовні тексти, серед яких: інструкції, розпорядження, алгоритми технологічних процесів тощо.

Важлива роль у вивченні англійської мови відводиться аудіюванню. Саме аудіювання є самостійною навичкою, яка тісно переплітається з іншими мовленнєвими навичками. Узявши за основу ідеї І. Задорожної, нами класифіковано й розроблено види вправ, які доцільно використовувати для самостійної роботи майбутніх інженерів в оволодінні компетентністю в аудіюванні (табл. 1) [1; 2].

Аналіз таблиці 1 свідчить, що після аудіювання виконуються вправи на самоперевірку розуміння прослуханого, які є перехідними від формування й закріплення однієї мовленнєвої навички до іншої, сприяють закріпленню навичок озвучування висловлювань, оперування лексичними одиницями та ін.

Власні спостереження в процесі викладання англійської мови переконують, що самостійна робота більш ефективна, якщо вона парна або здійснюється малими групами, оскільки це підсилює фактор мотивації й взаємної інтелектуальної активності, підвищує ефективність пізнавальної діяльності студентів завдяки взаємному контролю. На високому рівні самостійної роботи студент сам може виконати індивідуальну частину роботи й демонструвати її партнеру однокурснику [11].

Одним з видів самостійної роботи на заняттях з англійської мови є складання й ведення мовного портфоліо, яке має супроводжувати студентів протягом усіх років навчання. Воно допомагає формувати в студентів уміння вчитись (ставити цілі, планувати й організовувати діяльність); розвивати здатність рефлексивної й оціночної діяльності, самоконтролю й самокорекції [7].

Важлива роль в організації самостійної роботи відводиться викладачеві як організатору, керівнику самостійної діяльності студентів [3]. Провідними тенденціями в його роботі є компетентність прогнозувати, організувати самостійну роботу та конструктивно керувати нею. Володіючи методами активізації уваги студентів та вмівло і правильно їх використовуючи, викладач за допо-

могою ведення студентами мовного портфоліо може досягти позитивних результатів в підвищенні якості знань, зробити процес вивчення іноземної мови корисним і цікавим.

Серед завдань позааудиторної самостійної роботи студентам технічних спеціальностей ми пропонуємо роботу з автентичними текстами, ділові ігри, проведення консультацій, зустрічей Клубу інженерів-знавців англійської мови, семінарів, зустрічей за круглим столом, засідань наукового студентського товариства, конференцій, олімпіад. Вдале поєднання самостійної аудиторної та позааудиторної роботи дозволяє на якісно новий рівень підняти рівень вивчення іноземної мови студентами.

Порівняння отриманих результатів з результатами у інших дослідженнях. Розроблені нами види вправ для самостійної роботи з англійської мови сприятимуть розвитку основних мовних компетентностей та мовленнєвих здібностей студентів; психічних функцій, пов'язаних з мовленням; мотивації до подальшого оволодіння іноземною мовою; формуванню, вдосконаленню англomовної компетентності. Подібну класифікацію видів вправ, але для викладачів, можна зустріти в працях І. Задорожної [2].

ВИСНОВКИ

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок цього напрямку. Таким чином, самостійну роботу на заняттях з англійської мови студентів технічних спеціальностей розглянуто як цілеспрямовано організовану самостійну аудиторну та позааудиторну систему індивідуальних й групових завдань, спрямованих на формування в майбутніх інженерів професійної англomовної компетентності та особистісної суб'єктності. Позитивне, пізнавально усвідомлене ставлення до самостійної роботи з англійської мови формує в студентів технічних спеціальностей здатність до генерації власних ідей; розвиває творчу уяву, мислення, вміння формулювати думки, узагальнення, проводити аналогії, виявляти причини. Систематична самостійна робота майбутніх інженерів з англійської мови сприяє формуванню здатностей використання іноземної мови в нестандартних й творчих ситуаціях, дозволяє створити передумови для успішної пізнавальної діяльності, дає можливість готувати студентів до життя і діяльності у мультинаціональному, мультикультурному суспільстві. Розроблені види вправ для самостійної роботи можуть бути адаптовані до навчання англійській мові студентів різних спеціальностей. Правильно організована самостійна робота на заняттях з іноземної мови сприяє розвитку основних мовних компетентностей та мовленнєвих здібностей студентів; психічних функцій, пов'язаних з мовленням; мотивації до подальшого оволодіння іноземною мовою; формуванню, вдосконаленню англomовної компетентності.

Проведене дослідження не претендує на вичерпний розгляд проблеми, подальшого вивчення потребує методика використання різних форм самостійної роботи студентів з англійської мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Головенкін В. П. Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 144 с.
2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англomовною компетентністю в аудіюванні. Лінгводидактика. Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2013. № 1. 95 с.
3. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2011. 238 с.
4. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
5. Гайдасенко О. Ф., Горпинюк О. П., Сімонова І. В. Організація самостійної роботи студентів з іноземної мови. Київ, 2015. URL: <https://dspace.vntu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/21.01.2020>.
6. Сидоренко І. А., Грищенко Я. С. Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання всіх спеціальностей КПІ ім. І. Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 92 с.

7. Ягельська Н. В. Методика організації самостійної роботи студентів над англійською мовою з використанням професійного мовного портфеля : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. / Київ. Нац.лінгв. ун-т. Київ, 2005. 311 с.

8. Pliushch V.M. Самостійна робота студентів як фактор підвищення якості освіти. Балканско научно обозрение. 2018. № 1. С. 69-71.

9. Yarmolchuk T.M. Synchronous and asynchronous online tools, learning a foreign language in the process of professional training of specialists in information. Хуманитарни Балкански изследвания. 2018. № 1. С. 75-79.

10. Онучак Л. В. Педагогічні умови організації самостійної позааудиторної роботи студентів економічних спеціальностей: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2002. 21 с.

11. Малашевська К. О., Корсун Г. О. Методичні рекомендації з дисципліни «Англійська мова професійного спрямування» до самостійної роботи студентів IV курсу механіко-машинобудівного інституту. Київ : НТУУ «КПІ», 2010. 46 с.